

**SƏMƏD VURĞUN ADINA MƏRKƏZİ KİTABXANANIN
“QARABAĞ İLİ” HAQQINDA ƏSASNAMƏSİ**

“Qarabağ ili” haqqında Əsasnamə Ümumi müddəalar

Qarabağ Azərbaycanın ən səfali, gözoşayan guşələrindən biridir. Özü də, adı da Azərbaycana məxsus olan bu gözəl diyar ən qədim insan məskəni kimi də tarixə düşmüşdü.

Füzuli şəhəri yaxınlığında yerləşən Azıx mağarası, Cəbrayıl da yerləşən Xudafərin körpüləri və məqbərələr, türbələr, Kəlbəcərdə Zar mağarası, Xudavəng məqbərəsi, qayaüstü təsvirlər, Xocalıda, Xankəndində və digər ərazilərdə aşkar edilmiş kurqanlar, daş qutu qəbirlər və digər maraqlı tapıntılar bu yerlərin çox qədim yaşayış məskəni olduğunu sübut edir.

Qarabağ ta qədimdən Azərbaycan dövlətlərinin tərkibində olmuşdur. XVIII yüzilliyin ortalarında isə burada müstəqil Qarabağ xanlığı yaradılmışdır.

1757-ci ildə xanlığın mərkəzi Şuşa qalasına köçürülmüş və qala uzun müddət onu tikdirmiş, Qarabağ xanlığının əsasını qoyan Pənahəli xanın şərəfinə Pənahabad adlandırılmışdır.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycana təcavüzü başlandıqdan indiyədək respublikamızın, xalaqımızın başına çox bəlalar gəlib. Əsrlər boyu yağdı düşmən doğma yurdumuzun barlı, bərəkətli torpaqlarına tükənməz sərvətlərinə göz dikmiş, bu torpaqlara başqa yerlərdən köçürülmələrinə baxmayaraq yurd yerlərimizə sahib çıxmağa can atmışlar. Zaman-zaman soyqırımlar törədərək öz xain planlarını həyata keçirməyə çalışmışlar.

XX əsrin sonlarında SSRİ-nin süqutu prosesindən istifadə edən xain qonşularımız rus hərbi maşınına arxalanaraq öz ərazi iddiaları ilə yenidən gündəmə gəldilər.

Birinci Qarabağ müharibəsi adı ilə tarixə düşən bu əməliyyatların gedişində Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti və 7 rayonun işğalı doğma Azərbaycanımıza, xalqımıza vurulmuş ən böyük zərbə oldu.

1994-cü ilin mayında Rusiyanın dəstəyi ilə atəşkəs elan edildi və münəqişəni sülh yolu ilə həllinə nail olmaq məqsədilə ATƏT-in Minsk qrupu yaradıldı.

30 ilə yaxın davam edən və nəticəsiz qalan sülh danışıqları, ermənilərin yeni ərazi iddiaları növbəti dəfə hərbi tərribata əl atmaları münəqişənin hərbi yolla həllinə yol açdı.

44 gün davam edən Vətən müharibəsi, “Dəmir yumruq” əməliyyatı xalqımızın qələbəsi ilə başa çatdı. Tarixi yenidən yazan ordumuz, müzəffər Ali Baş Komandanımız, qəhrəman vətən oğulları bizə azadlığın şirinliyini daddırdı, böyük zəfəri yaşatdı.

2020-ci ilin 27 sentyabrından başlayan hərbi əməliyyatlar 10 noyabrda imzalanmış bəyanatla, Ermənistan kapitulyasiyası ilə başa çatdı. Artıq bu gün biz böyük qürur hissi ilə deyə bilərik ki, biz qalib gəldik. Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır! Bu əsasnamə Səməd Vurğun adına Mərkəzi kitabxana tərəfindən 2021-ci il üzrə irəli sürülən “Qarabağ ili” layihəsinin məqsəd və vəzifələrini aydınlaşdırır. Layihə çərçivəsində Sumqayıt şəhər Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sistemində daxil olan kitabxanalarda həyata keçiriləcək tədbirlər və görülməli təşkilati işlər izah edilir.

“Qarabağ ili” adlı layihənin məqsəd və vəzifələri

1. -Vətənimizin bir parçası olan Qarabağın tarixi, orada olan yüzlərlə qədim maddi və qeyri-maddi mədəni abidələr və mədəniyyət ocaqları, təbii resursları və digər önəmli məlumatlarla;
 - Azərbaycanın mədəniyyət və incəsənət beşiyi sayılan Şuşa və Qarabağın digər tarixi şəhərləri Ağdam, Fizuli, Zəngilan, Laçın, Kəlbəcər haqqında,
 - Azərbaycanın mədəniyyət tarixində mühüm rol oynayan Qarabağın tanınmış şəxsiyyətləri haqqında oxucuları yaxından tanış etmək məqsədilə video rolilər hazırlamalı,
2. Qarabağ mövzusunda yazılmış, fondlarımızda qorunan bədii və elmi-publisistik ədəbiyyatın təbliğinə diqqət yetirmək,

3. Gənclərimizin hərbi vətənpərvərlik tərbiyəsində kitabxanaların vacib rolunu diqqətdə saxlamaq,
4. Vətən müharibəsi qəhrəmanlarının, şəhid övladlarımızın oxuculara tanıtılması,
5. Kitabxanaların “Qarabağ ili” layihəsi ilə bağlı tədbirlər planının hazırlanması və il ərzində həyata keçirilməsi,
6. Keçirilən tədbirlərdə oxuculara vətənpərvər olmaq, doğma yurda sevgi, vətən uğrunda canından keçməyə hər an hazır olmaq kimi vacib keyfiyyətlərin aşılması.

“Qarabağ ili” ilə bağlı

Tədbirlər planı

1. Hər qarışı mənimdir
Bölünməz vətənimdir
2. Qalib ordunun müzəffər sərkərdəsi
3. Qarabağ azadlığa qovuşur
4. Biz zəfərlə qayıtdıq
5. Tarixi yenidən yazanlar
6. Biz birlikdə güclüyük
7. Qarabağlı şairlərin söz çələngi
8. Azərbaycan mədəniyyətinin paytaxtı – Şuşa
9. Qarabağda talan var – (Qarabağda erməni vandalizminin izləri)
10. Qarabağda ekoloji terror
11. Vandalizm və barbarlığa məruz qalan mədəni irsimiz
12. Qəhrəmanlar can verdi yurdu yaşatmaq üçün (Vətən yolunda canından keçən şəhid övladlarımızın xatirəsinə)
13. Qarabağlı yazarlar – Qarabağdan yazanlar
14. Qarabağnamələr (Qarabağın tarixinə nəzər)
15. Unudulmaz səslər (Qarabağ xanəndələri haqqında)